

Onderwerp Voortgangsrapportage 2018-I

Steller P. Scholtens

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 91 16 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 7006281

Datum 29-06-2018 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief informeren wij u over de voortgang van de begroting en geven wij een prognose van het resultaat over 2018. Tevens informeren wij u over de realisatie van de bezuinigingen.

Wij bieden u de volgende rapportage aan:

- Voortgangsrapportages 2018-I (VGR 2018-I)

De rapportage is opgenomen in de bijlage bij deze brief. De bezuinigingsrapportage is integraal onderdeel van VGR 2018-I.

De voortgangsrapportage heeft de functie van (bij)sturingsinstrument en het verstrekken van volledige, juiste en actuele informatie over de stand van zaken en voortgang van de begroting. In deze eerste voortgangsrapportage van 2018 informeren wij u over de voortgang van de begroting en geven wij een prognose van het resultaat over 2018. De verwachtingen zijn gebaseerd op de voortgang over het eerste kwartaal van 2018 en de ontwikkelingen tot en met mei 2018.

Aard van de rapportages

Terugkijken en vooruitkijken

Een voortgangsrapportage geeft zowel een terugblik als een vooruitblik. Vanuit de realisatie wordt een inschatting gegeven van de verwachte resultaten van zowel de financiën als de beleidsdoelstellingen van de gemeente over 2018. Verder gaan we in op de stand van zaken van de bedrijfsvoering. Daarnaast wordt de stand van zaken ten aanzien van de bezuinigingen weergegeven.

Stand van zaken en afwijkingen

De voortgangsrapportage is vooral gericht op de afwijkingen van beleid en financiën. Het onderdeel bezuinigingen geeft de stand van zaken per peildatum weer.

Rapportage over de paragrafen die uw raad heeft ingesteld

In de voortgangsrapportage rapporteren we over de voortgang van de programma's. Daarnaast heeft uw raad gekozen om, naast de verplichte paragrafen, drie belangrijke thema's/dwarsdoorsneden van de begroting als paragraaf aan te merken: duurzaamheid, integraal gebiedsgericht werken en bedrijfsvoering. Wij hebben deze paragrafen eveneens opgenomen in de voortgangsrapportage.

Wijzigingen in opzet rapportage

In de opzet van deze rapportage is rekening gehouden met de wijzigingen die met uw raad zijn afgestemd:

- Koppeling met voorgestelde begrotingswijzigingen;
- Koppeling indicatoren/doelen uit de begroting;
- Vervallen sleutelrapportages.

<https://groningen.raadsinformatie.nl/document/6198053/1/Vervallen%20aparte%20rapportages%20over%20sleutelprojecten>

Daarnaast zijn er een aantal opmerkingen/wensen uit de sessie met uw raad over de voortgangsrapportage op 14 maart 2018 gekomen die zijn doorgevoerd of een begin mee gemaakt:

- Meer visualiseren door grafieken en plaatjes toe te voegen;
- Hyperlinks invoegen naar stukken die van belang zijn voor onderbouwing of uitleg;
- Onderscheid incidenteel en structureel resultaat.

Prognose resultaat bedraagt 6,5 miljoen euro nadelig

De prognose van het resultaat voor bestemming over 2018 bedraagt 6,5 miljoen euro nadelig. Naast deze prognose is de besteedbaarheid van belang. Onder het besteedbare resultaat verstaan wij het resultaat dat overblijft na aftrek van de bestemmingsvoorstellen conform het kader 'Op te nemen bestemmingsvoorstellen rekening'. Na aftrek van alle bestemmingen volgens het kader, blijft er een resultaat over van 7,9 miljoen euro nadelig. De prognose is gebaseerd op de realisatie tot en met maart 2018 en ontwikkelingen tot en met mei 2018.

De onderverdeling in het resultaat ziet er als volgt uit:

PROGNOSE 2018 (Bedragen x 1.000 euro)		VGR 2018-I
Resultaat		-6.535
Niet vrij besteedbare bestemmingen		1.383
Resultaat na correctie bestemmingen		-7.918

Toelichting op de prognose

De grootste afwijkingen in de prognose ten opzichte van de begroting zitten in 1. Vernieuwing Sociaal Domein, 2. Bezuinigingen, 3. BUIG en 4. Subsidies.

1. Vernieuwing Sociaal Domein (N 5,5 miljoen euro) – Programma 4. Welzijn, gezondheid en zorg

Bij diverse onderdelen binnen VSD worden tekorten verwacht ten opzichte van de begroting. Er is een reserve VSD ingesteld om fluctuaties op te vangen. Deze reserve is nihil, waardoor negatieve resultaten binnen VSD direct leiden tot een resultaatteffect. De belangrijkste afwijkingen binnen VSD zijn:

1.1 Jeugd (N 3,5 miljoen euro)

Op dit moment beschikken we nog niet over de definitieve cijfers 2017 van de RIGG. Ook heeft de RIGG nog geen prognose 2018 afgegeven. In de begroting 2018 houden we rekening met een tekort van 2,8 miljoen euro. Bovenop dit tekort verwachten we op basis van onze huidige inzichten en de voorlopige resultaten over 2017 een extra nadeel van 3,5 miljoen euro. Deze prognose bevat een aantal risico's en onzekerheden. Met name de omvang van de zorg in natura is lastig te prognosticeren. In deze prognose gaan we uit van de verwachte kosten voor zorg in natura in 2017. Dit leidt tot een nadeel van 1,1 miljoen euro. Daarnaast is het prijseffect van de nieuwe inkoopcontracten en de volumeontwikkeling 2018 op dit moment nog niet in te schatten. In deze prognose houden we rekening met 2 miljoen euro extra lasten in verband met prijs- en volumeontwikkeling (5%), bovenop de te ontvangen prijscompensatie van het Rijk.

Daarnaast hebben we te maken met extra uitvoeringskosten RIGG zoals de Taskforce en extra kosten OJG (Ondersteuner jeugd en gezin bij huisartsen). Per saldo een nadeel van 0,5 miljoen euro. Tenslotte verwachten we dat de PGB kosten door aanpassing van het tariefsysteem 0,1 miljoen euro hoger zullen uitvallen. Tegenover de genoemde nadelen bestaat een voordeel van 178.000 euro betreffende de toegang GGD. Dit bedrag zouden we in het kader van de solidariteit moeten betalen aan de RIGG, door gewijzigd beleid is dit komen te vervallen.

1.2 WMO Begeleiding (N 2,0 miljoen euro)

Algemene voorzieningen huishoudelijke hulp (N 325 duizend euro)

In de jaarrekening 2017 was er nog sprake van een voordeel van 0,9 miljoen euro. Ongeveer de helft van dit bedrag is bij de begrotingsvoorbereiding 2018 structureel ingezet voor elders gestegen zorgkosten. De andere helft is structureel gebruikt ter dekking van gestegen CAO tarieven. Door de trendmatige groei van het aantal cliënten verwachten we dat de kosten voor de algemene voorziening huishoudelijke hulp in 2018 325 duizend euro hoger uitkomen dan begroot. Daarnaast zijn we bezig met een onderzoek naar het

effect van de gestegen CAO tarieven huishoudelijke hulp. We informeren uw raad hierover bij de VGR 2018-II.

Wmo 18+ Zorg in natura (N 0,9 miljoen euro)

De extra middelen voor de grenscorrectie Meerstad ontvangen we vanaf 2019. In de begroting hebben we rekening gehouden met de ontvangst van deze middelen vanaf 2018. Dit geeft een incidenteel nadeel van 0,4 miljoen euro. Daarnaast verwachten we op basis van de zorggegevens vanuit de productieverklaringen 2017 een structureel nadeel van 0,5 miljoen euro op de kosten Wmo 18+, voor wat betreft het onderdeel zorg in natura.

Wmo individueel vervoer (N 0,6 miljoen euro)

De kosten voor het individueel vervoer, hulpmiddelen, scootmobielen en rolstoelen zijn fors gestegen. We zijn op dit moment aan het onderzoeken wat hiervan de oorzaken zijn. Voor 2018 gaan we uit van een nadeel van 0,6 miljoen euro.

Beschermde wonen (N 222 duizend euro)

Op basis van de realisatiecijfers 2017 verwachten we een stijging van de zorgkosten, zowel zorg in natura als persoonsgebonden budget. De verwachte kosten liggen 222 duizend euro hoger dan begroot.

2. Bezuinigingen (N 3,4 miljoen euro) – Diverse programma's

Op basis van de opgestelde prognoses in deze eerste voortgangsrapportage van 2018 verwachten voor dit jaar een nadeel op de bezuinigingen van 3,4 miljoen euro. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen bezuinigingen op de organisatie (N 2,1 miljoen euro) en overige bezuinigingen (N 1,3 miljoen euro).

De grootste afwijking zit in de bezuinigingstaakstelling voor de organisatie die is bepaald op 6,1 miljoen euro. Daarvan verwachten dit jaar 2,3 miljoen euro niet te realiseren. Dit nadeel is inclusief een forse krimpopgave van het Shared Service Center (SSC) als gevolg van minder overheadtaken. Door krimp van de organisatie, onder andere als gevolg van de outsourcing ICT en de vorming van het Noordelijk belastingkantoor, moet ook het SSC mee krimpen. Het gaat hier vooral om reductie van de personele omvang wat meer tijd kost.

3. BUIG (N 2,1 miljoen euro) – Programma 1 Werk en inkomen

Dit lagere resultaat van 2,1 miljoen euro wordt hoofdzakelijk verklaard doordat de gemiddelde bijstandskosten in Groningen hoger zijn dan het verdeelmodel bepaalt. Op dit moment vindt landelijk onderzoek plaats of aan dergelijke verschillen objectieve factoren ten grondslag liggen.

Het tekort op de BUIG wordt verder veroorzaakt door de afoming van het macrobudget voor de vangnetregeling. Voor een deel verwachten wij dat hier in 2018 een bijdrage uit de vangnetregeling zal komen. Tot slot hebben we maatregelen genomen om met een eenmalige extra inspanning de bijstandskosten in 2018 tot en met 2021 extra te beperken.

4. Subsidies (V 1,5 miljoen euro) – Programma 4. Welzijn, gezondheid en zorg & 6. Cultuur

Binnen het sociale domein sturen we, in het kader van Maatschappelijke Kosten en Baten analyse (MKBA), strakker op de verantwoording van subsidies. Hierdoor verwachten we in 2018 een incidenteel voordeel van 1,5 miljoen euro. Dit voordeel bestaat voor 1 miljoen euro uit terugvordering van vermogen van de MJD gekoppeld aan de vorming van de wijkteams en voor 0,5 miljoen euro uit overige vrijval subsidies.

In de toelichting per programma worden de overige afwijkingen in de uitvoering van beleid en in financiën nader toegelicht.

Besteedbaar resultaat

Het verschil tussen de prognose en de besteedbaarheid wordt verklaard doordat een aantal verwachte resultaten conform afspraken met uw raad met reserves verrekend worden, dan wel anders gedekt wordt. In de prognose van 6,5 miljoen euro nadeel zijn in ieder geval de volgende verwachte resultaten verwerkt die van invloed zijn op de besteedbaarheid daarvan:

Prognose VGR 2018-1	
<i>(Bedragen x 1,0 miljoen euro)</i>	
Prognose resultaat	-6,5
Co investeringsfonds Sport	0,2
Extra beleid (incidenteel)	0,8
Incidentele middelen Gemeente Fonds	0,6
Verkiezingen	-0,1
Prognose besteedbaar resultaat	-7,9

Bovenvermelde bedragen van in totaal 1,4 miljoen euro zijn niet vrij besteedbaar conform het raadsvoorstel 'Op te nemen bestemmingsvoorstellen rekening'.

Incidentele en structurele resultaten

Van de gemelde afwijkingen is per saldo 6,9 miljoen structureel nadelig resultaat. De grootste structurele nadelige resultaten zijn:

- VSD Jeugd (N 3,5 miljoen euro)
- VSD WMO Begeleiding (N 1,0 miljoen euro)
- Bijzondere bijstand (N 1,1 miljoen euro)
- Bewindvoering (N 0,6 miljoen euro)

Onzekerheden en ontwikkelingen ten aanzien van de prognose

De prognose is gebaseerd op de realisatiecijfers tot en met maart 2018 en de ontwikkelingen tot en met mei 2018. Naast de al vermelde financiële afwijkingen is er een aantal onzekerheden en ontwikkelingen aan te geven ten aanzien van de prognose.

Aanbesteding nieuwe projecten

Uit de markt en bij de aanbesteding van nieuwe projecten worden we geconfronteerd met signalen dat de aannemers hoger inschrijven dan waar tot op heden in de investeringsraming rekening mee is gehouden. Er moet dus rekening mee worden gehouden dat bij de aanbesteding van nieuwe projecten het beschikbaar gestelde krediet niet toereikend is.

Algemene uitkering / BCF plafond

Het plafond van het BTW compensatiefonds (BCF) is per 2015 gekoppeld aan het gemeentefonds. Als het plafond overschreden wordt komt het verschil ten laste van de algemene uitkering, als de realisatie lager is dan het plafond komt het verschil ten gunste van de algemene uitkering. In 2018 wordt uitgegaan van ruimte onder het plafond. Deze ruimte onder het plafond wordt geactualiseerd bij de septembercirculaire 2018. We verwachten minder ruimte onder het plafond als gevolg van een gestegen investeringsvolume.

Beschermd wonen

We zijn bezig met het uitvoeren van een tarievenonderzoek. De effecten hiervan kunnen we nog onvoldoende bepalen. We verwachten wel dat het gemelde nadeel van 222 duizend euro hierdoor hoger kan worden. We informeren uw raad hierover bij de VGR 2018-II.

BUIG

Op grond van de tekorten op het macrobudget in de afgelopen jaren werd er bij de begroting 2018 rekening mee gehouden dat in 2018 opnieuw sprake zou zijn van een ontoereikend macrobudget. Echter bij een recent door het Rijk gepubliceerde bijstelling van het macrobudget 2018 heeft het Rijk de ontoereikendheid van het budget tot en met 2017 inmiddels aangevuld. Of het Rijk de raming van het aantal uitkeringen in 2018 opnieuw te optimistisch inschat moet worden afgewacht. In de huidige prognose volgen wij voornamelijk de prognoses van het Rijk.

Grondzaken

De jaarlijkse herziening van grondexploitaties kan leiden tot een resultaat op grondzaken. Daarnaast kunnen aan-/verkoop van gronden leiden tot een resultaat-effect. Momenteel zijn er nog geen resultaten hieruit beschikbaar. Voor het kunnen opvangen van exploitatieschommelingen en risico's binnen het Grondbedrijf is het resultaat grondzaken (grondexploitaties en grondbezit) door uw raad als bijzonder resultaat vastgesteld. De resultaten grondzaken worden met de reserve grondzaken verrekend.

Kunstgrasvelden

Er lopen onderzoeken op het gebied van mogelijke milieurisico's van toepassing van SBR- rubbergranulaat in en onder de kunstgrasvelden. Afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek en het standpunt van de RIVM, kan dit gevolgen hebben voor nieuwe aanleg en vervanging van velden. Een alternatieve invulling is duurder en mogelijk moeten ook

bestaande onderlagen worden vervangen. We wachten eerst de onderzoeksresultaten af.

Outsourcing ICT

De business case is in het eerste kwartaal 2018 geactualiseerd. Door een verschuiving in de start van de aan- en uitbesteding van generieke ICT schuift de algehele planning op. Daarnaast wordt een stijging van de geplande transitie- & transformatiekosten verwacht. De aanbesteding van de dienstverlening is onderhanden. Totdat deze is afgerond, is nog geen betrouwbare inschatting te maken van het aanbestedingsresultaat en de transitie & transformatiekosten.

Slot en nacalculaties

In 2018 staan er een aantal slot en nacalculaties gepland. Momenteel zijn hieruit nog geen resultaten bekend. De resultaten uit deze calculaties kunnen het resultaat nog beïnvloeden.

Tekorten WMO en Jeugd in sociaal domein

In de afspraken met het kabinet (Interbestuurlijke Programma) is besloten om een Fonds tekortgemeenten te creëren om gemeenten met een stapeling van tekorten op het terrein van de jeugd en de Wmo te compenseren. Landelijk gaat het om een bedrag van 200 miljoen euro. Het betreft een eenmalige compensatie. De omvang die we als gemeente ontvangen, is gekoppeld aan de gecumuleerde tekorten op basis van de realisatiecijfers 2016 en 2017. De bewijslast dat het tekort betrekking heeft op 'nieuwe Wmo en Jeugdtaken' ligt bij de gemeente. Opgemerkt wordt dat alleen het significante tekort gecompenseerd wordt, het tekort onder de drempelwaarde wordt gezien als het eigen risico en wordt niet gecompenseerd. In beginsel wordt het significante tekort volledig gecompenseerd, mocht de totale landelijke aanvraag hoger zijn dan de 200 miljoen euro, dan wordt een staffel gehanteerd.

Op basis van onze eigen ervaringscijfers 2016 en 2017 weten we dat er sprake is van een gecumuleerd tekort op jeugd en Wmo, de vertaling naar de aanvraag voor middelen uit het Fonds tekortgemeenten gaan we de komende maanden bepalen. Voor de uiteindelijke uitkering zijn we ook afhankelijk van de aanvragen van alle andere gemeenten. In de decembercirculaire 2018 worden de definitieve bedragen gepubliceerd.

Verschuiving startdatum afschrijving investeringen

Op grond van de notitie Materiële vaste activa van de commissie BBV die in december 2017 is verschenen is de huidige startdatum waarop in Groningen wordt begonnen met het afschrijven van investeringen niet meer toegestaan. In de notitie worden drie mogelijkheden gegeven waaruit kan worden gekozen als startmoment voor het beginnen met afschrijven. Momenteel wordt een voorstel tot wijziging van de financiële verordening voorbereid waarin dit punt wordt meegenomen. In dit voorstel worden ook de financiële

consequenties van deze wijziging in beeld gebracht. De financiële effecten in 2018 worden meegenomen in de tweede voortgangsrapportage 2018.

Bijsturing door middel van begrotingswijzigingen

In deze rapportage worden diverse afwijkingen gemeld, waarop bijsturingsmaatregelen genomen worden. Daarnaast zijn er bijstellingen geweest, waardoor beleidsafwijkingen of financiële afwijkingen zijn voorkomen. In de eerste ronde begrotingswijzigingen 2018 komen de volgende grote bijstellingen naar voren waardoor er geen financiële afwijking meer is:

Overheveling taken GGD naar gemeenten

Met ingang van 1 januari 2018 is de uitvoering van de toegang jeugdhulp overgeheveld naar de afzonderlijke gemeenten. De betrokken medewerkers zijn mee overgegaan. De lasten en baten op programma 4 'Welzijn, gezondheid en zorg' worden daarom met afgerond 4,0 miljoen euro verlaagd. Daarnaast worden door onze gemeente minder taken uitgevoerd voor publieke gezondheid asielzoekers, tuberculosescreening asielzoekers en de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR). Dat leidt tot een verlaging van de lasten en baten van afgerond 0,9 miljoen euro op de programma's '4 Welzijn, gezondheid en zorg', '10 Veiligheid' en '14 Overhead en ondersteuning organisatie'. De totale verlaging van de lasten en baten van deze begrotingswijziging bedraagt daarmee circa 4,9 miljoen euro.

Meeropbrengst bouwleges

We verwachten dit jaar een meeropbrengst op de bouwleges van 0,7 miljoen euro. Hiervan wordt vanwege de grenscorrectie Meerstad voor 0,1 miljoen euro als structureel aangemerkt. Hierdoor is het noodzakelijk dat de formatie ook structureel wordt uitgebreid. Om de bouw aanvragen dit jaar te kunnen afhandelen, ook in relatie tot de complexere regelgeving, huren we naar verwachting voor het resterend deel incidenteel extra personeel in.

Actieplan Energiebesparing bij bedrijven

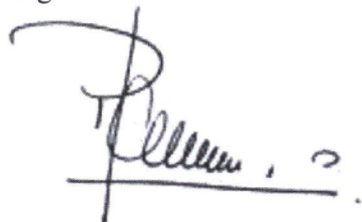
Wij hebben uw raad bij brief van 13 december 2017 geïnformeerd over het Actieplan Energiebesparing bij bedrijven.

(<https://groningen.raadsinformatie.nl/document/6083038/1#search=%22Energiebesparing%22>)

Al enkele jaren werken we onder de titel Groningen Geeft Energie aan de ambitie om in 2035 een energieneutrale stad te zijn en de positie als 'Energy-city' te versterken. Om op koers te blijven naar een energieneutrale gemeente is het wenselijk tussen 2018 en 2035 de energievraag bij bedrijven en instellingen bij benadering met 50% te reduceren. Dat is met afstand de grootste opgave in Groningen Geeft Energie en dat rechtvaardigt de komende jaren een stevige inzet van menskracht en middelen op dit deel terrein. We kunnen dit als gemeente niet alleen doen. Om onze ambitie te kunnen halen, is inzet van alle bedrijven, instellingen, bedrijvenverenigingen, kennisinstellingen en andere partners nodig. Het is onze rol om deze

doelgroepen te stimuleren en faciliteren. Mocht dit uiteindelijk niet tot het gewenste resultaat leiden dan gaan we handhavend optreden. Gelukkig ziet het gros van het bedrijfsleven ook de noodzaak tot verduurzaming. In de reserve SIF (Stedelijk Investerings Fonds) is voor de kosten van dit plan dekking aanwezig.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Peter den Oudsten". The signature is written in a cursive style with a prominent vertical stroke on the left side.

de burgemeester,
Peter den Oudsten

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Peter Teesink". The signature is written in a cursive style with a large, circular initial 'P'.

de secretaris,
Peter Teesink